

Nefndasvið Alþingis
b.t. allsherjar- og menntamálanefndar
Austurstræti 8-10
101 Reykjavík
nefndasvid@althingi.is

Reykjavík, 11. maí 2023

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um fjölmiðla, nr. 38/2011 (EES-reglur, hljóð og myndmiðlun o.fl.), 979. mál

Samband íslenskra kvikmyndaframleiðenda (hér eftir „SÍK“), aðildarsamtök Samtaka iðnaðarins, hefur tekið til umsagnar frumvarp til laga um fjölmiðla (EES-reglur, hljóð og myndmiðlun o.fl.). Fram kemur í greinargerð með frumvarpinu að tilefni lagasetningarinnar sé innleiðing á tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2018/1808 um breytingu á tilskipun 2010/13/ESB um hljóð- og myndmiðlunarþjónustu. Efnistöð frumvarpsins taka tillit til breyttra áhorfsvenja einstaklinga þar sem línulegt áhorf hefur minnkað en áhorf á efni í ólínulegri dagskrá og mynddeiliveitum aukist. Markmið lagasetningarinnar er þannig að skýra og samræma kröfur sem gerðar eru til línulegrar og ólínulegrar miðlunar.

SÍK telur ekki ástæðu til þess að fjalla um einstök ákvæði fyrirbyggjandi frumvarps en leggur áherslu á knýjandi þörf fyrir setningu lagaheimildar um gjaldtöku á erlendar streymisveitur líkt og tilskipun ESB 2018/180 með síðari breytingu, sem frumvarpið byggir á, heimilar og nánar verður fjallað um hér í framhaldi.

Lagaheimild til gjaldtöku á erlendar streymisveitur

Ríki hafa heimild til þess að krefja fjölmiðlaveitur um að verja hlutfalli dagskrárfjár til evrópskra verka samkvæmt 2. mgr. 13. gr. tilskipunar ESB 2018/1801, með síðari breytingum. Í ákvæðinu kemur fram að ef aðildarríki krefja fjölmiðlaveitur sem miðla myndefni eftir pöntun (hér eftir „streymisveitur“) innan lögsögu þess um fjárframlög til framleiðslu á evrópsku efni, þ.m.t. með beinni fjárfestingu í efni og með framlagi til landsbundinna sjóða, hafa þau heimild til þess að krefja fjölmiðlaveitur, sem beina þjónustu sinni til áhorfenda á yfirráðasvæðum þeirra en hafa staðfestu í öðrum aðildarríkjum, að leggja fram sambærileg fjárframlög. Kröfur á erlendar streymisveitur verða þó að gæta meðalhófs og jafnræðis ásamt því að horfa verður til tekna í hlutaðeigandi ríki og gæta þess að þær séu í samræmi við EES ríkisstýrkjareglur.

Menningar- og viðskiptaráðuneytið birti frétt um menningarframlag streymisveita í Evrópu þann 22. október sl. en um var að ræða umfjöllun um mismunandi útfærslur á gjaldtöku sem

Evrópuríki hafa innleitt í innlenda löggjöf.¹ Líkt og fram kemur í umfjölluninni getur framlagið verið af ýmsum toga, þ.e. með gjaldtöku eða skilyrði um fjárfestingu innan viðkomandi lands. SÍK hefur undanfarið átt samskipti við samtök kvikmyndaframleiðenda á Norðurlöndunum og fylgst náið með þróun mála, þá sérstaklega í Noregi. Alla jafna telur SÍK að gjaldtaka á erlendar streymisveitur sé mikilvægt skref til þess að tryggja tilvist sjálfstæðra framleiðenda sem stuðla að eflingu íslenskrar sjónvarps- og kvikmyndagerðar. Að mati SÍK væri skilyrði á erlendar streymisveitur um beina fjárfestingu í framleiðslu íslensk efnis æskilegt fyrirkomulag og eftir atvikum ef streymisveita fjárfesti ekki fyrir tiltekna viðmiðunarfrjárhæð væri gerð krafa um framlag í Kvikmyndasjóð. SÍK leggur áherslu á mikilvægi þess að tryggt verði að framlög renni í Kvikmyndasjóð enda löngum kallað eftir auknu fjármagni og fyrirsjáanleika í stuðningsumhverfi kvikmyndaiðnaðar. Í því samhengi áréttar SÍK að ákvarðanataka framleiðenda byggir á fjárfestingu í verkefnum sem taka mið af opinberum vilyrðum og áætlunum.

Fjármála- og efnahagsráðherra og menningar- og viðskiptaráðherra hafa nú tilkynnt um tilnefningu starfshóps er samanstendur af þremur fulltrúum ráðuneyta. Er starfshópnum falið það hlutverk að skoða gjaldtöku á streymisveitur, þar með talið hið svokallaða skilyrði um menningarframlag og hvaða fyrirkomulag henti hér á landi.² SÍK leggur áherslu á mikilvægi þess að haft verði samráð við hagaðila í þeirri vinnu sem framundan er enda miklir hagsmunir í húfi fyrir greinina.

Lokaorð

Kvikmyndastefna stjórnvalda til ársins 2030 kveður á um eflingu íslenskrar menningu, tungu og samfélags. Að mati SÍK er krafa um gjaldheimtu á erlendar streymisveitur mikilvægur þáttur í því að tryggja sjálfstæða framleiðslu á íslensku sjónvarpsefni og kvikmyndum. SÍK hvetur því stjórnvöld til þess að hefja samtal við hagaðila innan greinarinnar vegna málsins og tryggja þannig skilvirkari niðurstöður fyrir framlagningu frumvarps.

Virðingarfyllst,

Lilja Björk Guðmundsdóttir,
Viðskiptastjóri á iðnaðar- og hugverkasviði Samtaka iðnaðarins

¹ Menningar- og viðskiptaráðuneytið, *Hvernig greiða streymisveitur minningarframlag í Evrópu?*, sjá: <https://www.stjornarradid.is/efst-a-baugi/frettir/stok-frett/2022/10/20/Hvernig-greida-streymisveitur-meningarframlag-i-Evropu/> (sótt 9. maí 2023)

² Menningar og viðskiptaráðuneytið, *Stofna starfshóp um gjaldtöku á erlendu streymisveiturnar*. sjá: <https://www.stjornarradid.is/efst-a-baugi/frettir/stok-frett/2023/04/21/Stofna-starfshop-um-gjaldtoku-a-erlendu-streymisveiturnar/> (sótt 9. maí 2023).